

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17518

Tarih : 21.04.2026

10/4007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen gerekçeler doğrultusunda, 14-15 Nisan 2026 tarihlerinde Şanlıurfa'nın Siverek ilçesi ile Kahramanmaraş'ta meydana gelen okul saldırılarının tüm boyutlarıyla araştırılması; eğitim sisteminde derinleşen yapısal sorunların, artan şiddet olgusunun ve çocukların güvenliğini tehdit eden koşulların ortaya çıkarılması; çocuk haklarının güvence altına alınmasına ilişkin mevcut mekanizmaların etkinliğinin değerlendirilmesi; ihmal ve sorumlulukların açığa çıkarılması ve benzer saldırıların önlenmesi amacıyla gerekli yapısal tedbirlerin belirlenmesi için Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Sezai TEMELLI

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

Gülüstan KILIÇ KOÇYIĞIT

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kars Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

14 ve 15 Nisan 2026 tarihlerinde Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde bulunan bir mesleki ve teknik Anadolu lisesinde ve Kahramanmaraş'ta bir ortaokulda gerçekleşen silahlı saldırılar; çocukların yaşam hakkını, eğitim hakkını ve güvenliğini doğrudan hedef alan son derece ağır toplumsal travmalar olarak hafızalara kazınmıştır. Bu saldırılar sonucunda çok sayıda çocuk, öğretmen ve yurttaş ya yaralanmış ya da yaşamını yitirmiştir. Yaşanan bu vahim saldırılar, yalnızca doğrudan mağdurları değil, tüm toplumu derinden etkilemiş; yurttaşların kamusal alanlara ve özellikle okullara duyduğu güveni ciddi biçimde zedelemiştir. Birçok aile çocuklarını okula gönderme konusunda kaygı duymaya başlamış, eğitim ortamlarının güvenliğine ilişkin endişeler yaygınlaşmıştır. Bu durum, eğitim hakkının fiilen kullanılamaz hale gelmesine yol açabilecek ölçüde toplumsal bir güvensizlik iklimi yaratmıştır.

Bütün bunlar, yalnızca bireysel suçlar çerçevesinde değerlendirilemeyecek; çocuk haklarının güvence altına alınmasına yönelik kamusal politikaların yetersizliğini ortaya koyan derin, çok katmanlı ve yapısal bir krizin açık göstergesidir. Son yıllarda Türkiye'de şiddetin, münferit vakalarla açıklanamayacak ölçüde yaygınlaştığı görülmektedir. Kadına yönelik şiddetten çocuk istismarına, iş cinayetlerinden okullarda artan akran zorbalığına kadar uzanan bu geniş yelpaze; toplumsal dokunun ciddi biçimde aşındığını ortaya koymaktadır. Eğitim kurumlarında yaşanan bu tür saldırılar ise bu çözümlenin ve çöküşün en görünür ve en sarsıcı sonuçlarından biridir.

Eğitim alanında uzun süredir uygulanan politikalar; kamusal eğitimin zayıflamasına, eşitsizliklerin derinleşmesine ve öğrencilerin çok yönlü destek mekanizmalarından yoksun bırakılmasına neden olmuştur. Rehberlik ve psikososyal destek hizmetlerinin yetersizliği, öğrenciler arasında artan yalnızlaşma, dışlanma ve akran zorbalığı gibi sorunlar, şiddetin zeminini güçlendirmektedir.

GEREKÇE

Bugün Türkiye'de çocuklar;

- Derinleşen yoksulluk ve güvencesizlik,
- Eğitime erişimde adaletsizlik ve eşitsizlik,
- Geleceksizlik duygusunun yaygınlaşması,
- Okullarda artan akran zorbalığı ve şiddet,
- Psikososyal destek mekanizmalarının yetersizliği,
- Güvenli olmayan okul ortamları,
- Kentleşme politikalarının yarattığı sosyal ayrışma,
- Gençler arasında artan madde bağımlılığı ve çeteleşme riski,
- Dijital bağımlılık ve sosyal izolasyon,
- Dijital mecralarda maruz kalınan riskler,
- Bireysel silahlanmanın yaygınlığı ve denetimsizliği nedeniyle çok boyutlu bir tehdit altında yaşamaktadır.

Söz konusu saldırılar, çocuk haklarının etkin biçimde hayata geçirilmesine yönelik erken uyarı ve önleyici mekanizmaların işletilmediğini; risk altındaki çocukların tespit edilemediğini ve gerekli sosyal destek süreçlerinin devreye sokulamadığını açıkça göstermektedir.

Özellikle son saldırılarda görüldüğü üzere, bireysel silahlara erişimin kolaylığı ve denetim mekanizmalarının yetersizliği, okul gibi en güvenli olması gereken kamusal alanların dahi ölümcül saldırılara açık hale gelmesine neden olmuştur. Kahramanmaraş'taki saldırıda bir çocuğun aile içindeki çok sayıda silaha erişebilmesi, bu denetim zafiyetini somut biçimde ortaya koymuştur. Bu durum, bir ebeveynin

münferit bir ihmali olmanın çok daha ötesinde kamusal denetim eksikliği zincirinin sonucudur.

Öte yandan, okullarda rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yetersizliği; çocukların maruz bırakıldıkları şiddet, dışlanma ve yalnızlaşma gibi sorunların zamanında tespit edilmesini engellemektedir. Çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyen kamusal mekanizmaların zayıflatılması, bu tür saldırıların zeminini güçlendirmektedir.

Eğitim politikalarının belirlenme süreçlerinde demokratik katılımın zayıflatılması; eğitim emekçilerinin, akademisyenlerin ve toplumsal kesimlerin dışlanması da sorunları derinleştirmektedir. Merkeziyetçi ve ideolojik yaklaşımlar, eğitimin bilimsel ve pedagojik niteliğini zedelemekte; çocukların ihtiyaçlarına yanıt üretememektedir. Ayrıca çocuklara yönelik politikaların bütüncül bir yaklaşımdan yoksun olması; eğitim, sosyal hizmetler, sağlık ve yerel yönetimler arasında etkin bir koordinasyonun kurulamaması önemli bir yapısal sorun olarak karşımızda durmaktadır.

Yaşanan bu saldırılar aynı zamanda;

- Okullarda güvenlik anlayışının yalnızca fiziki önlemlerle sınırlı tutulmasının yetersizliğini,
- Psikososyal destek sistemlerinin eksikliğini,
- Eğitimde eşitsizliklerin yarattığı kırılganlığı,
- Şiddeti besleyen toplumsal ve siyasal dilin etkilerini açık biçimde ortaya koymuştur.

Bu nedenle söz konusu saldırıların;

- Silahlara erişim süreçleri ve denetim mekanizmalarındaki boşluklar,
- Okulların fiziksel ve idari güvenlik yapıları,
- Rehberlik ve psikososyal destek hizmetlerinin durumu ve kapasitesi,

- Risk altındaki çocukların tespitine yönelik mekanizmalar,
- Aile içi denetim ve destek sistemleri,
- Bireysel silahlanmanın çocuklar üzerindeki etkileri,
- Eğitim politikalarının çocukların ruhsal ve sosyal gelişimine ve şiddet üzerindeki etkileri,
- Toplumsal eşitsizliklerin ve yoksulluğun rolü,
- Çocuk haklarının sağlanmasına ilişkin kamusal yükümlülüklerin mevcut durumu başta olmak üzere tüm yönleriyle incelenmesi zorunludur.

Ayrıca, saldırılara ilişkin yürütülen idari ve adli süreçlerin şeffaflığı; kamu kurumlarının sorumluluğu ve olası ihmallerin tespiti; çocuk haklarının güvence altına alınmasına yönelik mevcut mevzuatın ve uygulamaların etkinliğinin değerlendirilmesi demokratik hesap verebilirlik açısından büyük önem taşımaktadır.

Çocukların yaşam hakkını korumak, güvenli ve eşitlikçi bir eğitim ortamı sağlamak devletin en temel yükümlülüklerinden biridir. Ancak mevcut tablo, bu yükümlülüğün yerine getirilmediğini açık biçimde göstermektedir. Çocukların güvenliğini sağlamak yalnızca güvenlikçi tedbirlerle mümkün değildir. Çocuk odaklı, hak temelli ve önleyici sosyal politikaların hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda;

- Tüm okullarda erişilebilir ve nitelikli psikososyal destek mekanizmalarının kurulması,
- Çocuklara yönelik erken uyarı ve izleme sistemlerinin geliştirilmesi,
- Akran zorbalığı ve okul içi şiddete karşı bilimsel ve önleyici programların uygulanması,
- Bireysel silahlanmanın sıkı denetime tabi tutulması,
- Çocuk yoksulluğu ile mücadeleye yönelik kamusal politikaların güçlendirilmesi,

- Çocukların karar süreçlerine katılımını sağlayan demokratik mekanizmaların oluşturulması acil ve zorunlu adımlar olarak karşımızda durmaktadır.

Bu kapsamda kurulacak bir Meclis Araştırma Komisyonu;

- Gerçeklerin açığa çıkarılmasına,
- Siyasi ve idari sorumlulukların belirlenmesine,
- Eğitimde şiddeti önleyici bütünlüklü politikaların geliştirilmesine,
- Çocuk haklarının güvence altına alınmasına yönelik yapısal adımların atılmasına katkı sunacaktır.

Toplumsal barışın, ancak eşitlikçi, özgürlükçü ve hak temelli bir eğitim sistemiyle mümkün olduğu açıktır. Okulların güvenlikçi politikalarla değil; bilim, demokrasi ve toplumsal adalet ilkeleriyle güçlendirilmesi gerekmektedir. Çocukların yaşam hakkı ve üstün yararı, tüm kamu politikalarının merkezinde yer almak zorundadır. Bu sorumluluk ertelenemez ve devredilemez bir yükümlülüktür.

Bu bağlamda 14-15 Nisan 2026 tarihlerinde Şanlıurfa (Siverek) ve Kahramanmaraş'ta meydana gelen okul saldırılarının tüm yönleriyle, çocuk hakları merkezli perspektifle araştırılması; sorumluların tespiti ve benzer saldırıların önlenmesine yönelik kalıcı, bütünlüklü ve hak temelli politikaların oluşturulması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını zorunludur.